

Verordening individuele inkomenstoelage Gemeente Almere 2015

De raad van de gemeente Almere;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op artikel 8 lid 1, aanhef en onderdeel b, en lid 2 Participatiewet;

besluit vast te stellen de verordening individuele inkomenstoelage Gemeente Almere 2015.

Artikel 1. Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.

2. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders
- b. wet: Participatiewet
- c. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten
- d. WSF 2000: Wet Studiefinanciering 2000
- e. bijstandsnorm: de norm bedoeld in artikel 5 onderdeel c van de wet
- f. uitkeringsgerechtigde: persoon bedoeld in artikel 1 onder 1 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.
- g. peildatum: de datum waarop in *enig* jaar het recht op de individuele inkomenstoelage ontstaat.
- h. inkomen: netto-inkomen.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Onverlet het bepaalde in artikel 36 van de wet komt in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage de belanghebbende van 23 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende een onafgebroken periode van 60 maanden aangewezen is geweest op een inkomen in Nederland dat niet hoger is 100% van de voor hem geldende bijstandsnorm, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de wet en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

2. Niet voor de langdurigheidstoelage komt in aanmerking de belanghebbende die een opleiding volgt als bedoeld in de WTOS, dan wel een studie volgt als genoemd in de WSF 2000.

3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid komt niet voor de individuele inkomenstoelage in aanmerking de belanghebbende die gedurende de periode van 60 maanden een maatregel is opgelegd vanwege het niet of onvoldoende nakomen van een verplichting betreffende

arbeidsinschakeling als bedoeld in de artikelen 18 lid 2 Participatiewet, 18 lid 4 Participatiewet 18b lid 1 Participatiewet.

Artikel 3. Hoogte individuele inkomenstoelage

1. Een individuele inkomenstoelage bedraagt per kalenderjaar:
  - a. € 367,= voor een alleenstaande;
  - b. € 469,=voor een alleenstaande ouder;
  - c. € 522,= voor gehuwden.
2. Voor de toepassing van het eerste lid is de situatie op de peildatum bepalend.
3. De in het eerste lid genoemde bedragen worden bij een wijziging van de bijstandsnormen aangepast met een percentage dat overeenkomt met het procentuele verschil tussen de gehuwdennorm van na de wijziging en de gehuwdennorm van voor de wijziging van de bijstandsnormen.

Artikel 4 Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van deze verordening mochten voordoen.

Artikel 5 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015;
2. Met ingang van de dag waarop deze verordening in werking treedt, vervalt de Verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand Publiekszaken 2012.

Artikel 6 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als : "Verordening individuele inkomenstoelage Gemeente Almere 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering 11 december 2014.

De griffier,

J.D. Pruim

De voorzitter,

A. Jorritsma

01-11

Toelichting

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoelage in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoelage sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomensvoorziening de langdurigheidstoelage. Het verlenen van de individuele inkomensvoorziening is een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomensvoorziening kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. In de verordening is vastgelegd welke groepen niet in aanmerking komen voor de individuele inkomensvoorziening. Dit zijn personen aan wie in de referentieperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsverplichting of een re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen. Het college kan in wetsinterpretierende richtlijnen hetgeen in deze verordening is vastgelegd nader duiden.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomensvoorziening is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering, artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomensvoorziening als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomensvoorziening bepaald worden.

Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Overgangsrecht

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomensvoorziening de langdurigheidstoelage. Het is

niet nodig om in deze verordening overgangsrecht op te nemen met betrekking tot eerder verstrekte langdurigheidstoelagen, omdat artikel 78z van de Participatiewet voorziet in algemeen overgangsrecht met betrekking tot de wijzigingen in de Participatiewet als gevolg van de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet en de Wet maatregelen WWB op 1 januari 2015. De individuele inkomensvoorslag en voorheen de langdurigheidstoelag worden immers toegekend tegen een peildatum. Zaken die na de peildatum gebeuren hebben geen betekenis voor het recht op een dergelijke toeslag. Wie op een datum gelegen vóór 1 januari 2015 op basis van de toepasselijke verordening recht had op langdurigheidstoelag, behoudt dat onverkort, ongeacht of hij voldoet aan de voorwaarden die per 1 januari 2015 zijn gesteld in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening. Toekenning van het recht op individuele inkomensvoorslag tegen een datum gelegen op of ná 1 januari 2015 is uitsluitend mogelijk als wordt voldaan aan de in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening opgenomen voorwaarden.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwd) van een persoon kan wijzigen binnen de referentieperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomensvoorslag aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referentieperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referentieperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomensvoorslag in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

Toelichting

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomensvoorslag aanvraagt. Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomensvoorslag aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Artikel 2. Voorwaarden

In het eerste lid van dit artikel worden de begrippen langdurig en laag inkomen uitgewerkt. Het begrip laag inkomen wordt uitgedrukt als percentage namelijk 100% van de voor de betrokkene toepasselijke bijstandsnorm. Voor werkenden zal gekeken moeten worden naar het inkomen, afgezet tegen de persoonlijke situatie zoals alleenstaand, alleenstaande ouder, gehuwden, kostendelend enz. De door de raad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum is 60 maanden.

De vraag of het inkomen van een persoon gedurende de referentieperiode niet hoger is dan het

langdurig lage inkomen van honderd procent van de toepasselijke bijstandsnorm, zal niet al te rigide mogen worden beoordeeld. Een marginale overschrijding van dit lage inkomen moet worden genegeerd.¹ Gaat het inkomen van een persoon gedurende (een deel van) de referentieperiode de toepasselijke bijstandsnorm maandelijks met ongeveer € 5 of meer te boven, dan is geen sprake meer van een marginale overschrijding van de bijstandsnorm die niet aan toekenning van een individuele inkomenstoelag in de weg staat. Er is immers geen sprake van een incidentele geringe overschrijding van de bijstandsnorm of van te verwaarlozen bedragen van enkele eurocenten.²

In het eerste lid is verder uitgewerkt dat een gezinslid jonger dan 23 jaar niet in aanmerking komt voor de individuele inkomenstoelag. Gezien de keuze om de individuele inkomenstoelag eens in de vijf jaar te verstrekken en het feit dat het recht op bijstand ontstaat bij 18 jaar leidt er toe dat een belanghebbende jonger dan 23 jaar niet in aanmerking komt voor een individuele inkomenstoelag.

In het tweede lid wordt bepaald dat studenten en scholieren niet in aanmerking komen voor een individuele inkomenstoelag. Zij hebben slechts tijdelijk een laag inkomen en doordat zij een studie volgen, hebben ze uitzicht op inkomensverbetering.

Artikel 3. Hoogte **individuele** inkomenstoelag

In dit artikel wordt de hoogte van de toelag geregeld. In de verordening wordt uitgegaan van de bedragen die op 1 januari 2014 gelden. Bij de hoogte van de individuele inkomenstoelag wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden.

Gehuwden

Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomenstoelag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36 lid 1 Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op individuele inkomenstoelag.³

In het tweede lid van dit artikel wordt bepaald dat deze bedragen bij een wijziging van de bijstandsnormen aan de hand daarvan geïndexeerd en aangepast worden. Hierdoor hoeft de verordening niet bij iedere wijziging van de normbedragen in de Participatiewet aangepast te worden.

In het derde lid wordt een koppeling gelegd met de Maatregelen-en handhavingsverordening, omdat het niet de bedoeling is dat iemand die een maatregel opgelegd heeft gekregen en daardoor een lager inkomen heeft daarvoor weer gecompenseerd wordt met de individuele inkomenstoelag. Hiervoor wordt aangesloten bij dezelfde periode als in het eerste lid, dus 60 maanden.

---

¹ CRvB 19-08-2008, nrs. 06/1163 WWB e.a" ECLI:NL:CRVB:2008:BE8918 en CRvB 15-02-2011, nr. 08/5141 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BP5532.

² (CRvB 27-03-2012, nr. 10/2488 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW0068 en CRvB 31-07-2012, nr. 12/1825 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX7178.

³ CRvB 13-07-2010, nr. 08/2345 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN2529.

Maatregelen- en handhavingsverordening Gemeente Almere 2015

De Raad van de gemeente Almere;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op

artikel 147, eerste lid Gemeentewet;

de artikelen 8 lid 1 aanhef, en onderdeel a en e juncto 18 lid 2 en 8b Participatiewet;

de artikelen 35 lid 1b juncto 20 lid 2 en 35 lid 1c Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers;

de artikelen 35 lid 1b juncto 20 lid 1 en 35 lid 1c Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

overwegende dat

deze verplicht is om bij verordening te regelen dat de uitkering of inkomensvoorziening van belanghebbende zoals aangewezen in de Participatiewet, IOAW of IOAZ wordt verlaagd indien aan bepaalde verplichtingen niet wordt voldaan;

deze verplicht is bij verordening regels te stellen met betrekking tot het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, IOAW of IOAZ;

BESLUIT

vast te stellen de:

Maatregelen- en handhavingsverordening Gemeente Almere 2015

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijving

1. **Alle begrippen in deze verordening die niet nader omschreven zijn hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.**
2. **In deze verordening wordt verstaan onder:**
  - a. wet: de Participatiewet, IOAW en IOAZ;
  - b. **Wet SUWI: Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;**
  - c. **bijstand: algemene en bijzondere bijstand;**
  - d. algemene bijstand: de bijstand als bedoeld in artikel 5 sub b Participatiewet;
  - e. bijzondere bijstand: de bijstand als bedoeld in de artikelen 35 en 36 Participatiewet of bijstand die wordt verleend met toepassing van artikel 12 Participatiewet;
  - f. **bijstandsnorm: de norm zoals bedoeld in artikel 5 sub c Participatiewet;**
  - g. uitkering: een uitkering als bedoeld in artikel 5 IOAZ of in artikel 5 IOAW;
  - h. uitkeringsnorm: de op belanghebbende van toepassing zijnde bruto grondslag, bedoeld in artikel 5 lid 4 IOAW of IOAZ;
  - i. norm: de norm als bedoeld onder sub f en h;
  - l. maatregel:
    - het verlagen van de bijstand op grond van artikel 9a lid 12 Participatiewet, artikel 18 lid 2 Participatiewet, artikel 18 lid 4 Participatiewet, artikel 18b lid 1 Participatiewet of het verlagen van de uitkering op grond van artikel 20 lid 2 IOAW of artikel 20 lid 1 IOAZ of

het blijvend of tijdelijk weigeren van de uitkering op grond van artikel 20 lid 1 IOAW en artikel 20 lid 2 IOAZ;

m. benadelingsbedrag: het bedrag aan algemene bijstand dat als gevolg van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening van bestaan ten onrechte of tot een te hoog bedrag is ontvangen;

n. college:

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere voor zover het de uitvoering van de Participatiewet en IOAW betreft of

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad voor zover het de uitvoering van de IOAZ betreft. Dit geldt niet voor het vaststellen van beleid of nadere regels.

o. raad: de gemeenteraad van de gemeente Almere.

HOOFDSTUK 2 HANDHAVING

Artikel 2 Opdracht college en verantwoording

1. Het college stelt periodiek een beleidsplan op waarin staat hoe vorm gegeven wordt aan de handhaving van deze wet en de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik daarvan.
2. Het college stuurt het handhavingsbeleidsplan ter kennisname aan de raad.
3. De raad wordt periodiek geïnformeerd over de resultaten van het handhavingsbeleidsplan.

HOOFDSTUK 3 FORMELE ASPECTEN OPLEGGEN MAATREGEL

Artikel 3 Opleggen maatregel

1. Als naar het oordeel van het college belanghebbende de verplichtingen uit de wet niet of onvoldoende nakomt wordt door het college mede met in achtneming van het bepaalde in deze verordening een maatregel opgelegd. Het betreft de wettelijke verplichtingen als bedoeld in artikel:
  - a. 9 leden 1 en 6 Participatiewet;
  - b. 9a lid 12 juncto lid 5d Participatiewet;
  - c. 18 lid 2 Participatiewet;
  - d. 18 lid 4 Participatiewet;
  - e. 18b lid 1 Participatiewet;
  - f. 55 Participatiewet;
  - g. 13 leden 2 en 4 IOAW;
  - h. 20 lid 2 IOAW;
  - i. 37 IOAW;
  - j. 38 lid 12 juncto lid 5d IOAW;
  - k. 13 leden 2 en 4 IOAZ;
  - !. 20 lid 1 IOAZ;
  - m. 37 IOAZ;
  - n. 38 lid 12 juncto lid 5d IOAZ.
2. Het gestelde in het eerste lid is niet van toepassing op de verplichtingen die voortvloeien uit de artikelen 17 lid 1 Participatiewet, 30c lid 2 en 3 Wet SUWI, 44 IOAW en 44 IOAZ.
3. Het opleggen van de maatregel is gebaseerd op het handelen of nalaten van belanghebbende en wordt ten uitvoer gelegd op de norm zoals die geldt voor de belanghebbende. Dit geldt niet voor gehuwden.
4. Het college stemt de maatregel af op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende.

Artikel 4 Berekeningsgrondslag

1. De maatregel wordt toegepast op de voor de belanghebbende van toepassing zijnde norm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel ook worden toegepast op bijzondere bijstand of bijzondere bijstand die wordt verleend met toepassing van artikel 12 Participatiewet en de individuele inkomenstoeslag.

Artikel 5 Besluit tot opleggen maatregel

In het besluit tot het opleggen van een maatregel worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de maatregel;
- b. de duur van de maatregel;

- c. het percentage waarmee de norm wordt verlaagd;
- d. het bedrag waarmee de bijstand of de uitkering wordt verlaagd;
- e. de motivering van dat percentage indien deze afwijkt van het standaardpercentage.

Artikel 6 Afzien van opleggen maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel indien:
  - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt;
  - b. de gedraging heeft plaats gevonden meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college;
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht) met in acht neming van hetgeen is opgenomen in artikel 18 lid 4 t/m lid 12 van de Participatiewet;
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 7 Ingangsdatum maatregel

1. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de kalendermaand volgend op die waarin het besluit tot het opleggen van de maatregel aan belanghebbende is bekendgemaakt.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel met terugwerkende kracht worden opgelegd, voor zover de ingangsdatum daardoor niet voor de datum van de gesanctioneerde gedraging komt te liggen.

HOOFDSTUK 4. MAATREGELWAARDIG GEDRAG

Artikel 8 Het niet of onvoldoende nakomen 'van de niet geüniformeerde verplichtingen arbeidsinschakeling

1. Indien belanghebbende de wettelijke verplichtingen niet of onvoldoende nakomt wordt een maatregel opgelegd. Het betreft de wettelijke verplichtingen als bedoeld in artikel:

- a. 9 leden 1 en 6 Participatiewet
- b. 9a leden 12 juncto 5d Participatiewet
- c. 18 lid 2 Participatiewet;
- d. 55 Participatiewet;
- e. 13 leden 2 en 4 IOAW
- f. 20 lid 2 IOAW;
- g. 37 IOAW;
- h. 38 lid 12 juncto 5d IOAW;
- i. 13 leden 2 en 4 IOAZ
- j. 20 lid 1 IOAZ;
- k. 37 IOAZ;
- l. 38 lid 12 juncto 5d IOAZ;

Dit handelen of nalaten wordt onderscheiden in categorieën zoals nader omschreven in het lid 2, 3, 4 en 5.

2. De eerste categorie betreft:

het voor de eerste keer niet verschijnen op een afspraak in verband met een onderzoek naar arbeids- en of integratiemogelijkheden of het voor de eerste keer niet verschijnen op een trajectvoortgangsgesprek.

3. De tweede categorie betreft:

het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Werkplein of het niet tijdig laten verlengen van die registratie.

4. De derde categorie betreft:

- a. het niet of onvoldoende meewerken aan het behoud of bevorderen van de arbeidsbekwaamheid_;
- b. het niet of onvoldoende meewerken aan activiteiten of werkzaamheden, gericht op de arbeidsinschakeling;
- c. het onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan met betrekking tot de arbeidsinschakeling;
- d. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
- e. het onvoldoende aantonen dat het regulier onderwijs geen mogelijkheden meer biedt door een persoon jonger dan 27 jaar;

- f. het niet of onvoldoende verrichten van opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden;
  - g. het belemmeren van de arbeidsinschakeling;
  - h. het niet of in onvoldoende gebruikmaken van een aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen sociale activering, waarbij bij een alleenstaande ouder tevens de ontheffing als bedoeld in artikel 9a Participatiewet is ingetrokken;
  - i. het zich niet onderwerpen aan een, op advies van een arts, noodzakelijk geachte behandeling van medische aard;
  - j. het stellen van onredelijke eisen in verband met de door hem te verrichten algemeen geaccepteerde arbeid, die het aanvaarden of verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid belemmeren;
  - k. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
  - l. het nalaten de opgedragen werkzaamheden of activiteiten naar beste vermogen te verrichten;
  - m. het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
  - n. het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand;
  - o. het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand;
  - p. het niet ondertekenen van de vaststellingsovereenkomst ten behoeve van een subsidie uit het Europees Sociaal Fonds zoals die volgt op de trajectplanbeschikking van belanghebbende.
5. De vierde categorie betreft:
- a. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;
  - b. het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
6. Voor de bepalen van de hoogte van de maatregel worden de in het zevende lid bedoelde percentages toegepast onverminderd het bepaalde in artikel 3 lid 4 van deze verordening.
7. De hoogte van de maatregel is:
- a. 5 procent van de norm bij de eerste categorie;
  - b. 10 procent van de norm bij de tweede categorie;
  - c. 50 procent van de norm bij de derde categorie;
  - d. 100 procent van de norm bij de vierde categorie.
8. De duur van de maatregel is ongeacht het percentage één maand.

Artikel 9 Het niet nakomen van geüniformeerde verplichtingen arbeidsinschakeling

Het niet of onvoldoende nakomen van een verplichting als bedoeld in artikel 18 lid 4 Participatiewet leidt tot het opleggen van een maatregel van 100 procent voor de duur van één maand.

Artikel 10 Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Indien een belanghebbende een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond als bedoeld in artikel 18 lid 2 Participatiewet wordt een maatregel opgelegd die wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.

Artikel 11 Zeer ernstige misdragingen

1. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9 lid 6 van de Participatiewet dan wel die zijn belast met de uitvoering van de IOAW of IOAZ als bedoeld in de artikelen 37 lid 1 onder g van de IOAW of IOAZ, wordt een maatregel opgelegd.
2. De maatregel bedraagt 100% van de norm gedurende één maand onverminderd het bepaalde in artikel 3 lid 4 van deze verordening;
3. Het college doet aangifte bij de politie indien de zeer ernstige misdrijving te kwalificeren is als een strafbaar feit.

HOOFDSTUK 5 SAMENLOOP, VERREKENEN, HEROVERWEGEN, RECIDIVE

Artikel 12 Samenloop

1. Indien een belanghebbende zich schuldig maakt aan verschillende gedragingen die ieder a!Zonderlijk uitsluitend het niet nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 8 en 10 van deze verordening inhouden, dan wordt voor het bepalen van de hoogte en duur van de maatregel uitsluitend uitgegaan van die gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld. .
2. Indien een belanghebbende zich schuldig maakt aan verschillende gedragingen die ieder a!Zonderlijk het niet nakomen van een verplichting als bedoeld in artikel:
  - a. 8 van deze verordening;
  - b. 10 van deze verordening;

- c. **11 van deze verordening**
  - d. 17 lid 1 Participatiewet;
  - e. 30c lid 2 en 3 Wet SUWI;
  - f. 44 IOAW;
  - g. 44 IOAZ;
  - h. 9 van deze verordening;**
  - i. 1Sb lid 1 Participatiewet
- inhouden, dan wordt er uitsluitend geen maatregel opgelegd voor de maatregelwaardige gedraging(en) als bedoeld in de artikelen 8 en 10 van deze verordening.**
3. Indien een belanghebbende zich schuldig maakt aan één gedraging die kan worden **gekwalificeerd als het niet nakomen van meerdere verplichtingen als bedoeld in artikel**
- a. 8 van deze verordening;**
  - b. 10 van deze verordening;**
  - c. 17 lid 1 Participatiewet;
  - d. 30c lid 2 en 3 Wet SUWI;
  - e. 44 IOAW;
  - f. 44 IOAZ;
  - g. 9 van deze verordening;**
  - h. 18b lid 1 Participatiewet
- dan wordt die gedraging uitsluitend niet gekwalificeerd als gedraging als bedoeld in artikel 8 en **10 van deze verordening.**
4. Indien het college de bijstand op grond van artikel 54 leden 1 juncto 4 Participatiewet intrekt en het handelen of het nalaten dat tot deze intrekking heeft geleid tevens op grond van artikel **8 van deze verordening tot het opleggen van een maatregel kan leiden, blijft het opleggen van een maatregel ter zake daarvan achterwege.**
5. Indien het college de uitkering op grond van artikel 20 lid 1 IOAW of artikel 20 lid 2 IOAZ blijvend weigert en de gedraging die tot deze weigering heeft geleid tevens op grond van artikel 8 van deze verordening tot het opleggen van een maatregel kan leiden, blijft het opleggen van **een maatregel ter zake van, die gedraging achterwege.**

Artikel 13 Verrekenen maatregel

1. Het bedrag van de verlaging als bedoeld in artikel 9 wordt verrekend over de maand van **oplegging van de maatregel en de daarop volgende twee maanden.**
2. Het bedrag dat elke maand wordt verrekend is 1/3' deel van de op grond van artikel 9 opgelegde maatregel.
3. **Als er meerdere maatregelen of een bestuurlijke boete dient te worden verrekend worden de maatregelen in de volgende volgorde verrekend:**
  - a. **artikel 9 van deze verordening;**
  - b. artikel 18b lid 1 Participatiewet;
  - c. artikel 17 lid 1 Participatiewet;
  - d. artikel 30c leden 2 en 3 Wet SUWI;
  - e. **artikel 11 van deze verordening;**
  - f. **artikel 8 van deze verordening.**
4. Indien het totaal aan maatregelen en of bestuurlijke boete meer dan 100% bedraagt wordt het **restant verrekend in de daarop volgende maanden.**

Artikel 14 Heroverwegen maatregel

1. Het college heroverweegt het besluit waarbij een maatregel als bedoeld in artikel 8 is opgelegd **drie maanden na de ingangsdatum.**
2. **De heroverweging vindt eerder plaats dan de in lid 1 genoemde termijn indien:**
  - a. de omstandigheden of het handelen of nalaten van belanghebbende in de specifieke situatie **daartoe aanleiding geeft;**
  - b. **indien belanghebbende op eigen initiatief op een eerder tijdstip daarom verzoekt en daartoe ook redelijke gronden heeft.**
3. Het college kan uitsluitend op verzoek van belanghebbende het besluit waarbij een maatregel als bedoeld in artikel 9 is opgelegd, heroverwegen.
4. Bij de heroverweging is van belang dat uit de houding en gedragingen van belanghebbende ondubbelzinnig is gebleken dat hij zijn verplichtingen nakomt.

Artikel 15 Recidive

1. Indien belanghebbende zich binnen twaalf maanden na de bekendmaking van het besluit waarbij aan hem een maatregel als bedoeld in de artikelen 8, 10 en 11 is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde maatregelwaardige gedraging of een maatregelwaardige gedraging die behoort tot dezelfde categorie als bedoeld in artikel 8, leidt dit telkens tot een verdubbeling **van de duur van de maatregel. Dit onverminderd het gestelde in lid 2.**
2. Indien uit de houding en gedragingen van belanghebbende blijkt dat hij ook na het opleggen **van een maatregel als bedoeld in lid 1 niet bereid is om zijn verplichtingen na te komen heeft** het college de bevoegdheid om bij een daarop volgende recidive binnen de termijn als bedoeld **in lid 1 een maatregel op te leggen van één maand met een percentage als bedoeld in artikel 8 dat behoort tot een categorie die naast hoger is dan de categorie waartoe de maatregelwaardige gedraging behoort.** Bij een daar weer op volgende recidive binnen de termijn als bedoeld in lid 1 **wordt de duur van de maatregel verdubbeld en wordt het percentage toegepast van de categorie die naast hoger is dan de categorie waartoe de maatregelwaardige gedraging behoort.**
3. Uit de aard van het nalaten zoals beschreven onder artikel 8 lid 2 volgt dat er geen sprake kan zijn van recidive. Bij herhaling dient het handelen of nalaten te worden gekwalificeerd op grond van het gestelde in artikel 8 lid 4.
4. Het handelen of nalaten van belanghebbende bepaalt of er sprake is van recidive en wordt ten uitvoer gelegd op de norm zoals die geldt voor belanghebbende. Dit geldt niet voor gehuwden.
5. Indien belanghebbende zich binnen twaalf maanden na de bekendmaking van het besluit **waarbij aan hem een maatregel als bedoeld in artikel 9 is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan** een maatregelwaardige gedraging als bedoeld in artikel 9 wordt een maatregel opgelegd voor de **duur van twee maanden.**
6. In het kader van recidive wordt een besluit als bedoeld in artikel 6 lid 3 gelijk gesteld met een het besluit om een maatregel op te leggen als bedoeld in de artikelen 8, 9, 10 en 11 van deze **verordening.**

HOOFDSTUK 6 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 16 Terugvordering

Het college legt een maatregel op onverminderd de bevoegdheid tot terugvordering van ten onrechte ontvangen bijstand of uitkering.

Artikel 17 Hardheidsclausule

Het college is bevoegd voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van deze verordening mochten voordoen.

HOOFDSTUK 7 SLOTBEPALINGEN

Artikel 18 Inwerkingtreding

1. **Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.**
2. De Maatregelen- en handhavingsverordening WWB, IOAW IOAZ 2013 wordt ingetrokken met ingang van de in lid 1 genoemde datum.

Artikel 19 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: de Maatregelen- en handhavingsverordening gemeente Almere 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 11 december 2014

<///////

J.D. Pruim

""o";'C-t, JL

A. Jorritsma - Lebbinr

Algemeen

Rechten en verplichtingen in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van de bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Artikel 18 lid 1 Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden dat maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18 lid 2 Participatiewet legt een directe koppeling tussen rechten en plichten van bijstandsgerechtigden: het recht op bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de bijstand niet alleen afhangt van de toepasselijke norm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde, maar van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het college de bijstandsuitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen Wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht. Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18 lid 4 Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van één van deze verplichtingen geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met 100 procent gedurende één tot drie maanden. In de verordening wordt de duur van de verlaging vastgelegd, 18 lid 5 Participatiewet.

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen.. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Het college beoordeelt uiterlijk drie maanden na de datum van de beschikking of de houding en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing te herzien, artikel 18 lid 3 Participatiewet. Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blijkt heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen.¹ Artikel 18 lid 3 Participatiewet is naar oordeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet van toepassing als sprake is van schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen, artikel 18 lid 4 Participatiewet. Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18 lid 11 Participatiewet van toepassing. Verschil tussen artikel 18 lid 3 en artikel 18 lid 11 Participatiewet is dat artikel 18 lid 11, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging krachtens de afstemmingsverordening is een punitieve sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen.² Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd.

¹ CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:CRVB:2011:BQ3002

² CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a" ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a" ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052.

Deze verlaging en de strafvervolgning kunnen alleen naast elkaar bestaan als sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Bijvoorbeeld: belanghebbende beledigt opzettelijk een ambtenaar. Strafrechtelijk gezien kan een geldboete worden opgelegd of een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. Daarnaast is sprake van zich zeer ernstig misdragen zoals bedoeld in artikel 9 lid 6 Participatiewet op grond waarvan de bijstand kan worden verlaagd.

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd krachtens de afstemmingsverordening is sprake van een reparatoire sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting). Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert; kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolgning kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Afstemmen in de IOAW en de IOAZ

Sinds 1 juli 2010 heeft het college de mogelijkheid een uitkering op grond van de IOAW of IOAZ te verlagen of te weigeren als een belanghebbende de aan het recht op uitkering verbonden verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ. Het gemeentelijk beleid moet vastgelegd worden in een verordening, artikel 35 IOAW en artikel 35 IOAZ.

De verlaging van de uitkering komt in de plaats van het boete- en maatregelenregime. Het opleggen van een boete is al sinds 1 januari 2010 vervallen. Zie ook het gestelde onder Schenden van inlichtingenplicht.

Schenden van de inlichtingenplicht

De bestuurlijke boete is per 1 januari 2013 opnieuw ingevoerd in de Wet werk en bijstand, de voorloper van de Participatiewet en in de IOAW en IOAZ. Deze moet worden opgelegd bij een schending van de inlichtingenplicht en komt in de plaats van de verlaging van de bijstand.

Verrekening bestuurlijke boete bij recidive

De Participatiewet verplicht in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. De regels over de bevoegdheid om de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete zijn neergelegd in de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1 Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Bijstandsnorm

Onder de 'bijstandsnorm' wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd of verminderd met de door het college vastgestelde verhoging of verlaging, alles inclusief vakantietoeslag.

Benade/ingsbedrag.

Het benadelingsbedrag is de netto bijstandsuitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering, zoals ook het geval is bij het benadelingsbedrag in het kader van de bestuurlijke boete.³

Artikel 3 Opleggen maatregel

Op grond van in de afstemmingsverordening vast te leggen criteria dient het college in individuele gevallen te bepalen welke verplichtingen van toepassing zijn en wat de verlaging van de bijstandsuitkering is indien een verplichting niet wordt nagekomen. Dit geldt voor de niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen als bedoeld in artikel 18 lid 2 Participatiewet.

³ Kamerstukken II 2011/12, 33 207, nr. 3, blz. 43.

Het verwijzen naar artikel 18 lid 4 Participatiewet en artikel 18b lid 1 Participatiewet waarin de geüniformeerde arbeidsverplichtingen zijn opgenomen is uitsluitend gedaan omdat beleidsruimte van het college is bij het invullen van de duur van de maatregel en omdat er mogelijk samenloop is van op te leggen maatregelen inzake geüniformeerde en niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen.

Het college moet er daarbij voor zorg dragen dat belanghebbenden tijdig worden geïnformeerd door betrokkenen zoals het UWV, het re-integratiebedrijf of het Regionaal opleidingscentrum over de naleving door de belanghebbende van de vastgestelde verplichtingen.

Artikel 4 Berekeningsgrondslag

Bijzondere bijstand

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm) die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in lid 2 van de verordening geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval ook bestaat uit de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 Participatiewet.

Tevens is het mogelijk dat het college een maatregel oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt. De verordening biedt tevens ruimte om een verlaging toe te passen op een individuele inkomenstoelag.

Artikel 5 Het besluit tot opleggen van een verlaging

Het verlagen van een uitkering op grond van deze verordening vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In dit artikel is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Awb en dan vooral uit het motiveringsvereiste. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien.

Artikel 6 Afzien van verlaging

Afzien van verlagen

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is overgenomen uit artikel 18 lid 9 Participatiewet, respectievelijk artikel 20 lid 3 IOAW en artikel 20 lid 3 IOAZ. Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid.⁴ Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet juncto artikel 3 lid 4 van deze verordening van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd.

Om deze reden regelt deze verordening dat het college geen maatregel oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Afzien van het opleggen van een maatregel in verband met dringende redenen

Er kan worden afgezien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. De verordening stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de belanghebbende onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een mindere mate van verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging

⁴ CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887.

en anderzijds aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het opleggen van een maatregel. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 6 lid 2 van deze verordening van een maatregel afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive, artikel 15 lid 5 van deze verordening.

Afzien verlagen ook mogelijk bij "geüniformeerde arbeidsverplichtingen"

Artikel 18 lid 4 en 5 Participatiewet schrijven bij overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting een afstemming voor van honderd procent van de bijstand gedurende één tot drie maanden. Op grond van artikel 18 lid 10 van de Participatiewet moet het college een op te leggen maatregel of een opgelegde maatregel afstemmen op de omstandigheden van een belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven. Dit als - volgens het college - dringende redenen daartoe noodzaken, gelet op bijzondere omstandigheden.

De zinsnede "naar zijn oordeel" geeft expliciet aan dat het college uitdrukkelijk de ruimte heeft om in individuele gevallen af te wijken van de in de Participatiewet standaard minimaal voorgeschreven hoogte en duur van de verlaging van de bijstand. De betekent dat het college, gelet op de bijzondere omstandigheden van de belanghebbende en diens mogelijkheden middelen te verwerven, bevoegd zijn om in individuele gevallen te besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of zelfs op nul vast te stellen. De nul maatregel telt wel mee bij recidive. Toepassing van artikel 18 lid 10 Participatiewet vergt een individuele beoordeling. Er is geen sprake van een algemene ontsnapingsclausule. Dit betekent dat, ondanks dat de Participatiewet een bepaalde (minimale) maatregel bij het niet-naleven van een gehannoniseerde arbeidsverplichting voorschrijft, het college uitdrukkelijk moet beoordelen of de betreffende standaardmaatregel ook in dit individuele geval moet worden toegepast. Het is dus nadrukkelijk niet zo dat het college op voorhand is gehouden om bij een niet-nagekomen verplichting een bepaalde periode geen bijstand te verstrekken.

Daarnaast dient het college de maatregel af te stemmen op de bijzondere omstandigheden van de belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven indien dringende redenen daartoe noodzaken. Het college heeft geen bevoegdheid om te variëren in de hoogte van de maatregel. Daarbij dient wel rekening te worden gehouden met de in beginsel voor de overheid bestaande mede uit het internationale recht voortvloeiende, zorgplicht voor ingezetenen en met name minderjarige gezinsleden. Gelet op de functie van de bijstand bij de nakoming van die zorgplicht is het van belang dat bij de verlaging met 100% in uitzonderlijke situaties afstemming mogelijk blijft. Van een dergelijke zeer uitzonderlijke situatie is sprake, indien dringende redenen, gelet op de bijzondere omstandigheden van de belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven, verlening van bijstand onvermijdelijk maken. Artikel 18 lid 10 Participatiewet voorziet in de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk af te zien van de maatregel. Dit schept ruimte om ondersteuning in enige vorm te bieden en daarmee te voldoen aan de op de overheid rustende zorgplicht. Voor de belanghebbende betekent dit dat hij niet om toepassing hiervan hoeft te verzoeken. De bijzondere omstandigheden die tot dringenden redenen leiden, kunnen gelegen zijn in maatschappelijk belang zoals marginalisering van mensen, vergroting schuldenproblematiek, huisuitzettingen, maar ook de vorenbedoelde zorgplicht van de overheid in relatie tot individuele omstandigheden en kinderen in het gezin. Voor wat betreft dat laatste wordt ook verwezen naar de verdragen inzake de rechten van ouders en kinderen op een passende sociale en economische bescherming.

Bij het leveren van maatwerk dient het college rekening te houden met de individuele situatie van de bijstandsgerechtigde. Zo is bij een aantal (geüniformeerde) verplichtingen "naar vermogen" aan de orde. Het is dan aan het college om te beoordelen waartoe diens vermogen, dit zijn de krachten en bekwaamheden, de bijstandsgerechtigde in staat stelt en of hij dat vermogen benut heeft ter voldoening aan de desbetreffende verplichting.

Schriftelijke mededeling in verband met recidive

Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive, artikel 15 lid 5 van deze verordening.

Artikel 7 Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een maatregel. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Het is niet altijd mogelijk om op een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast. Het maatregelenbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een bijzondere vorm van herziening van de uitkering. Het besluit leidt er namelijk toe dat er te veel uitkering is verstrekt. De uitkering die op grond van het maatregelenbesluit te veel is verstrekt kan met toepassing van artikel 58, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 25, tweede lid, van de IOAW en van de IOAZ, worden teruggevorderd. Afstemming met terugwerkende kracht is echter niet altijd mogelijk. Indien de uitkering over de betreffende periode is ingetrokken alsmede dat wat er in die periode aan uitkering terugvorderbaar is, is teruggevorderd, resteert er niets meer om af te stemmen. Is geen duidelijke datum te koppelen aan de gedraging van een belanghebbende of is de verlaging het gevolg van een gedraging voorafgaande aan de aanvraag, dan is verlagen met terugwerkende kracht evenmin mogelijk en kan de verlaging uitsluitend naar de toekomst toe worden toegepast. Denk bijvoorbeeld aan het nalaten om voldoende te solliciteren.

Artikel 8 Het niet of onvoldoende nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen arbeidsinschakeling

In artikel 8 worden schendingen van de niet geüniformeerde verplichtingen uit de Participatiewet, de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingpercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. Artikel 18 lid 2 WWB zoals dat luidde vóór 1 januari 2015 bepaalde dat het college moest afstemmen als een belanghebbende de verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het huidige artikel 18 lid 2 Participatiewet wordt dit gewijzigd in "het niet nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg. Niet is gebleken dat de wetgever hiermee een inhoudelijke wijziging heeft beoogd. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is daarom in artikel 8 neergelegd dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Samenloop niet-geüniformeerde en geüniformeerde verplichtingen

De verwijtbare gedragingen als beschreven in dit artikel zijn niet aan de orde voor zover die gedragingen tevens zijn te kwalificeren als één van geüniformeerde arbeidsverplichtingen, 18 lid 4 Participatiewet. Zie ook de ééndaadse samenloop in artikel 12 lid 3 van deze verordening. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van een maand, zie hiervoor artikel 9 van deze verordening. Er is bijvoorbeeld geen sprake van een verwijtbare gedraging zoals bedoeld in artikel 8 als het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid voortvloeit uit een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet juncto artikel 9 van deze verordening zoals:

- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid,, en
- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Opgemerkt wordt dat sommige van de in de artikel 8 genoemde gedragingen die venvant zijn aan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen een afwijkend afstemmingsregime kennen.

Artikel 9. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode, artikel 18 lid 5, eerste volzin Participatiewet. De periode is vastgesteld op één maand.

Artikel 10. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Aan de Participatiewer- ligt het beginsel ten gr:ondslag dat iedereen in eerste instantie in de kosten van zijn eigen bestaan dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofddregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen:

- het te snel interen van vermogen_;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

Er kan sprake zijn van samenloop tussen tekortschietend besef van verantwoordelijkheid en -het niet nakomen van een geüniformeerde verplicht zoals bijvoorbeeld bij het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, artikel 18 lid 4, onderdeel g Participatiewet. In dat geval dient het handelen of nalaten te worden gekwalificeerd als vallend onder een geüniformeerde verplichting en moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 lid 4 Participatiewet en artikel 9 en 15 lid 6 van deze verordening.

Er kan een maatregel worden opgelegd wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is in dit geval het gedeelte van de uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt gedaan.

Bijstand in de vorm van een geldlening

Als sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan het college tevens besluiten de bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken. Dit volgt uit artikel 48 lid 2, onderdeel b, Participatiewet. Als het college besluit beide instrumenten te gebruiken (leenbijstand én verlaging) moet het college wel voldoende acht slaan op het totale effect hiervan voor de bijstandsgerechtigde.⁵

Artikel 11. Zeer ernstige misdragingen

Participatiezvet

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen nlet) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen.⁶ Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.⁷

Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de met de uitvoering van de Participatiewet belaste personen en instanties (college, SVB en re-integratiebedrijven) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden.⁸ Met de zinsnede 'tijdens het verrichten van de werkzaamheden' wordt aangegeven dat de misdraging dient plaats te vinden in het kader van de uitvoering van de Participatiewet. Dat is anders als betrokk:enen elkaar buiten werktijd tegen komen: dan is alleen het strafrecht van toepassing.⁹

Met ingang van 1 januari 2015 is de verplichting om zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen een zelfstandige verplichting die is opgenomen in artikel 9 lid 6 Participatiewet. Deze verplichting staat dus op zichzelf. Vóór 1 januari 2015 was dit een onzelfstandige verplichting. Om een belanghebbende te sanctioneren wegens zeer ernstige misdragingen, moest sprake zijn van een samenhang tussen de zeer ernstige misdragingen met het niet nakomen van een of meer verplichtingen die voortvloeien uit de toenmalige WWB.¹⁰

IOAW en IOAZ

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel wordt beschouwd. Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.¹¹ Het college kan alleen een maatregel opleggen als er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen bij het vaststellen van het recht op een uitkering. De

⁵ CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a" ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344.

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24.

⁷ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a" ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.

⁹ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.

¹⁰ CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

¹¹ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a" ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

IOAW en IOAZ bevatten immers geen afzonderlijke plicht tot het nalaten van zeer ernstige misdragingen. Het recht op uitkering kan daarom alleen worden afgestemd wegens het zich zeer ernstig misdragen als dit heeft plaatsgevonden bij het (niet) nakomen van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting.¹² Vandaar dat in het tweede lid wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van IOAW of IOAZ. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt, geheel los van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting - hij komt bijvoorbeeld uit eigen beweging stennis maken - dan is binnen de IOAW en IOAZ tegen deze gedraging geen sanctie mogelijk,

Artikel 12 Samenloop van gedragingen

Meerdaadse samenloop

Lid 1 regelt samenloop als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van meerdere verplichtingen voorzover die verplichtingen uitsluitend niet geüniformeerde verplichtingen als bedoeld in artikel 8 en 10 van deze verordening zijn. In dat geval wordt een maatregel opgelegd voor het gedrag waarop de zwaarste maatregel is gesteld.

Lid 2 regelt samenloop als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van meerdere verplichtingen zov:rel niet-geüniformeerde, 18 lid 2 Participatiewet als geüniformeerde, 18 lid 4 Participatiewet en 18b lid 1 Participatiewet als de inlichtingenverplichting. De maatregel behorend bij de geüniformeerde verplichting prevaleert boven de maatregel voor de niet-geüniformeerde verplichting gezien het ontbreken van een algemene discretionaire bevoegdheid van het college inzake de maatregelwaardigheid van geüniformeerde verplichtingen. Daarnaast dient het college, indien ook sprake is van schending van de inlichtingenverplichting een boete op te leggen omdat ook daar het college geen algemene discretionaire bevoegdheid heeft inzake het opleggen van een bestuurlijke boete. Wel kan het college bij het afstemmen van de maatregel voor de geüniformeerde verplichting op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet rekening houden met de opgelegde bestuurlijke boete. Er is bij deze meerdaadse samenloopbepaling is één uitzondering voor wat betreft het niet opleggen van een maatregel in het kader van de niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen en dat is als er sprake is van zeer ernstig misdragen. Een maatregel op die grond wordt altijd opgelegd ook al is er sprake van samenloop met geüniformeerde arbeidsverplichtingen en een bestuurlijke boete. Ook hier geldt dat het college bij het afstemmen van deze maatregel op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet rekening houdt met de opgelegde boete en de opgelegde maatregel op grond van de geüniformeerde arbeidsverplichting.

Er zijn geen geüniformeerde arbeidsverplichtingen voor belanghebbenden die een uitkering ontvangen op grond van de IOAW of IOAZ.

Eéndaadse samenloop

Lid 3 regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel niet geüniformeerde verplichtingen, artikel 18 lid 2 Participatiewet als van geüniformeerde verplichtingen, artikel 18 lid 4, artikel 18b lid 1 Participatiewet en de inlichtingenverplichting. In een dergelijke situatie kwalificeert die ene gedraging uitsluitend niet als schending van de verplichting als bedoeld in artikel 8 en 10 van deze verordening maar wel als schending van de overige genoemde verplichtingen. Indien de schending zowel kwalificeert als schending van de geüniformeerde verplichtingen als van de inlichtingenverplichting dan dient het college bij het afstemmen van de maatregel voor de geüniformeerde verplichting op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet rekening te houden met de opgelegde bestuurlijke boete.

Er is bij deze ééndaadse samenloopbepaling één uitzondering voor wat betreft het niet kwalificeren als niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen en dat is als er sprake is van zeer ernstig misdragen. Er is in dat geval altijd sprake van een schending van die verplichting ook als er sprake is van samenloop met geüniformeerde arbeidsverplichtingen en de inlichtingenverplichting. Ook hier geldt dat het college bij het afstemmen van deze maatregel op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet rekening houdt met de opgelegde boete en de opgelegde maatregel op grond van de geüniformeerde arbeidsverplichting.

Er zijn geen geüniformeerde arbeidsverplichtingen voor belanghebbenden die een uitkering ontvangen op grond van de IOAW of IOAZ,

Samenloop intrekken bijstand

¹² CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

Het college is op grond van artikel 54 leden 1 en 4 Participatiewet bevoegd de bijstand in te trekken als een belanghebbende, kort gezegd, de gevorderde bewijsstukken niet, niet volledig of niet tijdig verstrekt. Dit is een discretionaire bevoegdheid van het college. De vraag of een maatregel moet worden toegepast, zal pas aan de orde komen als het college zich een oordeel heeft gevormd over de eventuele intrekking van de bijstand. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het college concludeert dat van de intrekking van de bijstand geen sprake is, kan op grond van deze verordening een maatregel worden toegepast. Lid 4 is derhalve bedoeld om samenloop te voorkomen.

Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Het college is op grond van artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ bevoegd de uitkering blijvend of tijdelijk te weigeren als een belanghebbende, kort gezegd, inkomen uit arbeid had kunnen verwerven, maar dit nalaat. Dit is een discretionaire bevoegdheid van het college. De vraag of een maatregel moet worden opgelegd, zal pas aan de orde komen als het college zich een oordeel heeft gevormd over de eventuele weigering van de uitkering. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het college concludeert dat van een weigering van de uitkering geen sprake is, kan op grond van deze verordening een maatregel worden toegepast. Lid 5 is derhalve bedoeld om samenloop te voorkomen.

Artikel 13. Verrekenen verlaging

Verrekenen maatregel geüniformeerde arbeidsverplichting

Wanneer het college een maatregel oplegt wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting wordt de maatregel verrekend, artikel 18 lid 5 Participatiewet. Dit over de maand van oplegging van de maatregel en over de twee daarop volgende maanden. In iedere maand wordt een derde van het bedrag van de maatregel verrekend. Wanneer belanghebbende tot inkeer is gekomen en daarom een verzoek tot herziening van de maatregel doet wordt de verlaging van de uitkering stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering, artikel 18 lid 11 Participatiewet. Met de "maand van oplegging" wordt in deze verordening bedoeld de maand waarin het besluit aan belanghebbende is bekend gemaakt.

Is sprake van een tweede of volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen de recidivetermijn, dan is het verrekenen van de maatregel niet mogelijk. Artikel 13 bepaalt immers dat verrekenen uitsluitend mogelijk is bij een maatregel die gebaseerd is op een gedraging zoals bedoeld in artikel 9 van deze verordening. Recidive is niet geregeld in artikel 9 maar in artikel 15 lid 6 van deze verordening. Daarom is verrekenen bij recidive niet mogelijk.

Artikel 14 Heroverweging maatregel

Heroverweging besluit niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Het college beoordeelt drie maanden na de datum van de beschikking of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing tot het opleggen van een maatregel wegens schending van de niet geüniformeerde verplichtingen te herzien. Dit artikel dient te worden gezien in het licht van de doelstelling van de maatregel namelijk het stimuleren van belanghebbende om zijn of haar gedrag in de toekomst te verbeteren. Daarbij wordt een periode van drie maanden aangehouden omdat gedragsverandering binnen die periode nog geacht kan worden in verband te staan met de opgelegde maatregel.

Bij het heroverwegen van dat besluit vormen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur het centrale uitgangspunt. Omwille van de rechtszekerheid dienen de rechten en verplichtingen die voor de belanghebbende van toepassing zijn in de beschikking waarbij de maatregel wordt opgelegd te zijn vermeld.

Uitzonderingen heroverweging besluit niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Gezien de verschillen in de aard van de gedragingen die aanleiding geven tot het opleggen van een maatregel is een uitzonderingsbepaling in lid 2a opgenomen omtrent het moment van heroverweging. Omstandigheden of handelen en nalaten van belanghebbende kunnen aanleiding geven om op een eerder tijdstip dan de genoemde drie maanden het besluit te heroverwegen.

Het is voor een belanghebbende vaak niet duidelijk of er sprake is van een geüniformeerde arbeidsverplichting dan wel een niet geüniformeerde arbeidsverplichting. Indien uit houding en gedrag redelijkerwijs mag worden afgeleid dat een belanghebbende tot inkeer is gekomen en belanghebbende daarom het college op eigen initiatief verzoekt om herziening van het maatregelenbesluit dan dient het college ongeacht de kwalificatie van de arbeidsverplichting dat verzoek in behandeling te nemen en het maatregelenbesluit te heroverwegen. Dit betekent niet dat het verzoek ook wordt gehonoreerd. Het verzoek wordt gehonoreerd indien is voldaan aan het gestelde in lid 4.

Inkeerregeling

Een verzoek tot heroverweging van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd wegens schending van de geüniformeerde verplichtingen dient door belanghebbende bij het college te worden ingediend. Dit wordt de zogenaamde inkeerregeling genoemd.

Honoreren heroverweging maatregelenbesluit

Voorwaarde voor het honoreren van een verzoek tot heroverweging van een maatregelenbesluit is dat uit de houding en de gedragingen van de belanghebbende ondubbelzinnig blijkt dat hij de op hem rustende geüniformeerde of niet geüniformeerde arbeidsverplichting(en) nakomt.

Artikel 15 Recidive

Recidive niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare schending van een niet geüniformeerde verplichting als bedoeld in de artikelen 8, 10 of 11 wederom sprake is van een verwijtbare schending waarmee dezelfde verplichting of een verplichting behorend tot dezelfde categorie als de eerste maatregelwaardige gedraging, wordt geschonden wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de maatregel.

Ook in het geval dat een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt, is de recidivebepaling van artikel 15 lid 1 van toepassing. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door het woord "telkens". Voor toepassing van deze recidivebepaling is vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting plaatsvindt binnen twaalf maanden na bekendmaking van het vorige besluit waarbij een maatregel is opgelegd. Daarnaast kan het college bij een notoire "niet willer" in het geval van het schenden van een niet-geüniformeerde arbeidsverplichting voor een derde of daarop volgende keer lid 2 toepassen.

Tweede en daarop volgende recidives bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Indien u uit houding en gedragingen van een belanghebbende blijkt dat er sprake is van een notoire "niet willer" dan kan bij de tweede recidive worden afgeweken van de regeling zoals neergelegd in lid 1. In dat geval wordt een maatregel opgelegd voor de duur van één maand en met een percentage dat gelijk is aan die van de eerste maatregelwaardige gedraging. Bij een daarop volgende recidive wordt de duur van de maatregel verdubbeld opnieuw met een percentage van de eerste maatregelwaardige gedraging.

Recidive geüniformeerde arbeidsverplichtingen

In dit lid is er sprake van recidive ten aanzien van het niet nakomen van geüniformeerde verplichtingen. Hierbij is er sprake van beleidsvrijheid ten aanzien van de duur van de maatregel bij de eerste recidive, de hoogte van de maatregel. De duur van de maatregel bij recidive is in ieder geval vastgesteld op twee maanden. Voor de daarop volgende recidives is er een wettelijk regeling van toepassing. Dit houdt in dat bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, de verhoging honderd procent gedurende drie maanden bedraagt, artikel 18 lid 7 en 8 Participatiewet.

Afzien maatregelen op grond van redenen en recidive

Met het oog op de aansprakelijkheid van een belanghebbende voor een verwijtbare gedraging dan wel een gedraging die behoort tot een categorie als de eerste maatregelwaardige gedraging als bedoeld in lid 1 en lid 5 wordt het college bevoegd om wegens dringende redenen – op grond van artikel 6 lid 3 van deze verordening – af te zien van het opleggen van een maatregel. Er is ook sprake van afzien van een maatregel indien na afstemming op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet in het licht van het opleggen van een verlaging. Is echter vanwege de afwezigheid van elke vorm van afzien van een maatregel, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze maatregel mee te tellen.

VERORDENING TEGENPRESTATIE GEMEENTE ALMERE 2015

De raad van de gemeente Almere,

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Gelet op het bepaalde in artikel 147 van de Gemeentewet en artikel 5a lid 1 onderdeel b van de Participatiewet;

Gelet op de artikel 35 lid 1 onder e Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 lid 1 onder e Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

Gezien het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Almere

BESLUIT:

vast te stellen

de Verordening tegenprestatie gemeente Almere 2015

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. grote afstand tot de arbeidsmarkt:

a. ingedeeld zijn in trede twee op de participatieladder als bedoeld in de nota "Iedereen doet mee" en geen traject volgen en geen vrijwilligerswerk doen, geen mantelzorger zijn en niet kortdurend ontheven zijn van de arbeidsverplichting;

b. ingedeeld zijn in trede drie op de participatieladder als bedoeld in de nota "Iedereen doet mee" en geen traject volgen en geen vrijwilligerswerk doen en geen mantelzorger zijn en niet kortdurend ontheven zijn van de arbeidsverplichting;

c. korte afstand tot de arbeidsmarkt: niet vallend onder grote afstand tot de arbeidsmarkt en redelijkerwijs in staat mogen worden geacht om binnen een jaar deel te nemen aan de arbeidsmarkt;

d. mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;

e. vrijwilligerswerk: werkzaamheden die worden verricht bij een organisatie of persoon na bemiddeling daartoe door VMCA of De Schoor of Humanitas of het Leger des Heils dan wel werkzaamheden die worden verricht op grond van een vrijwilligersovereenkomst die is goedgekeurd door het college;

f. Adviesraad Sociaal Domein Almere: Adviesraad als bedoeld in artikel 2 van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein Almere

Artikel 2 Verslag

1. Het college zendt na afloop van elk kalenderjaar aan de gemeenteraad een verslag over de resultaten van de tegenprestatie van het voorafgaande jaar.

2. In het verslag is een reactie van de Adviesraad op de inhoud van het verslag opgenomen.

Hoofdstuk 2 De tegenprestatie naar vermogen

Artikel 3 Inhoud van een tegenprestatie

1. Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden:

a. naar hun aard niet zijn gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;

b. niet bedoeld zijn als re-integratie-instrument;

c. worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarna ze worden verricht; en

d. niet leiden tot verdringing; en

e. bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van belanghebbende.

2. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening een beleidsplan vast waarin wordt vastgelegd welke aanvullende werkzaamheden het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.

Artikel 4 Het opdragen van een tegenprestatie

1. Het college kan een belanghebbende met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie opdragen.
2. Het college kan een belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt uitsluitend een tegenprestatie opdragen indien bijzondere omstandigheden dat rechtvaardigen.
3. Indien het college een belanghebbende bij beschikking de verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie heeft opgedragen wordt hij gedurende twaalf weken na ontvangst daarvan in de gelegenheid gesteld om zelf een tegenprestatie te vinden die aansluit bij zijn persoonlijke wensen en kwaliteiten en die voldoet aan de eisen zoals gesteld in deze verordening en het beleidsplan.
4. Indien na afloop van die twaalf weken blijkt dat belanghebbende geen tegenprestatie heeft gevonden dan wel een tegenprestatie die niet voldoet aan de gestelde eisen, draagt het college een tegenprestatie op aan belanghebbende. Bij het opdragen van een tegenprestatie houdt het college rekening met het vermogen van een belanghebbende tot het verrichten van de tegenprestatie.

Artikel 5 Duur en omvang van de tegenprestatie

1. De tegenprestatie wordt opgedragen voor de maximale duur van 12 weken waarbij gemiddeld 2 uur per week werkzaamheden worden verricht.
2. Het totaal aantal uren waarvoor de tegenprestatie wordt opgedragen als bedoeld in het eerste lid kan ook over een kortere periode en een groter aantal uren per week worden verdeeld. De aard van de tegenprestatie bepaalt mede de verdeling van de uren.
3. De beschikking waarin de tegenprestatie wordt opgedragen geldt voor een periode van twaalf maanden.
4. Na afloop van de twaalf maanden als bedoeld in het derde lid wordt opnieuw door het college beoordeeld of een tegenprestatie wordt opgedragen.

Artikel 6 Mantelzorg

1. Het college draagt geen tegenprestatie op indien een belanghebbende mantelzorg verricht.
2. Belanghebbende wordt uitsluitend geacht mantelzorg te verrichten indien belanghebbende een beschikking op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning kan overleggen waaruit dat blijkt.
3. Tot 1 januari 2016 kan een indicatie op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten ook een basis zijn op grond waarvan belanghebbende geacht wordt mantelzorg te verrichten. Dit op grond van artikel 7.3 lid 1 Wet maatschappelijke ondersteuning.

Artikel 7 Vrijwilligerswerk

1. Indien een belanghebbende al vrijwilligerswerk verricht dat voldoet aan de eisen zoals gesteld in deze verordening en het beleidsplan wordt dat vrijwilligerswerk door het college als tegenprestatie aangemerkt.

2. Indien de organisatie waar een belanghebbende vrijwilligerswerk verricht daarvoor aan hem een onkostenvergoeding verstrekt, wordt die onkostenvergoeding niet tot de middelen van belanghebbende gerekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 31 lid 2 onder k Participatiewet.

Artikel 8 Geen werkzaamheden voorhanden

1. Het college draagt geen tegenprestatie op indien geen werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.

2. Indien het college geen tegenprestatie opdraagt omdat geen werkzaamheden voorhanden zijn, beoordeelt het college uiterlijk binnen twaalf maanden na de eerste afweging als bedoeld in het eerste lid of er op dat moment wel werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden opgedragen als tegenprestatie.

Artikel 9 Verklaring omtrent gedrag

1. De aard van de verrichten tegenprestatie kan met zich meebrengen dat een verklaring omtrent gedrag wordt geëist. Indien daarvan sprake is wordt dat in de beschikking waarin de tegenprestatie wordt opgedragen, vastgelegd.

2. De kosten van de in het eerste lid geëiste verklaring omtrent gedrag komen niet ten laste van de bijstandsgerechtigde.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 10 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening tegenprestatie gemeente Almere 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 december 2014

De griffier,

J.D. Pruim

De voorzitter,

A. Jorritsma-Isi

Algemene toelichting

Het college is bevoegd een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten. Een belanghebbende van achttien jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd is vanaf de dag van melding gehouden naar vermogen een tegenprestatie te verrichten. Dit is vastgelegd in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet. De tegenprestatie bestaat uit de plicht om naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden te verrichten, naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Individuele omstandigheden

Het college bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het college de in deze verordening neergelegde criteria in acht nemen. Als het college een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden. Het moet voor een belanghebbende duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem wordt verwacht. Dit blijkt uit de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013 BZS 171.

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen, zoals zorgtaken, aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen aan de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie op grond van artikel 9 lid 2 Participatiewet. De plicht tot tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is op grond van artikel 9 lid 5 Participatiewet. De plicht tot tegenprestatie is voorts niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing op grond van 9 lid 7 Participatiewet.

Maatregel

Bij het niet nakomen van de verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie kan een maatregel worden opgelegd op grond van de maatregelen en handhavingsverordening.

Geen re-integratie instrument

De plicht tot tegenprestatie heeft tot doel om maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten als tegenprestatie voor het ontvangen van een bijstandsuitkering. Het opdragen van een tegenprestatie heeft niet primair tot doel de re-integratie van een belanghebbende te bevorderen, maar moet worden gezien als een nuttige bijdrage aan de samenleving zoals blijkt uit de memorie van toelichting, TK 2013-2014, 33801, nr. 7, blz. 49-50. De tegenprestatie is daarom naar zijn aard niet gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt en niet bedoeld als re-integratie-instrument. Daarnaast mag een tegenprestatie het accepteren van passende arbeid of van re-integratieplannen niet belemmeren. Als uitgangspunt geldt: werk boven uitkering.

Verordeningsplicht

Op grond van artikel 1a lid 1 onderdeel b Participatiewet is de raad verplicht om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan mensen met een bijstandsuitkering in de leeftijd van 18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd. Het is aan de gemeente om de duur, omvang en inhoud van de tegenprestatie te regelen zie de memorie van toelichting TK 2013-2014, 33801, nr. 24, blz. 6.

Ontwikkelen beleid

Het college heeft de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren ervan overeenkomstig de verordening tegenprestatie. Dit volgt uit artikel 7 lid 1, onderdeel c Participatiewet.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Begrippen

Begrippen die als zijn omschreven in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie als bedoeld in artikel 4 van deze verordening. De tredes van de participatieladder waar naar wordt verwezen zijn een begrip dat afkomstig is uit de nota Iedereen doet mee.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie als bedoeld in artikel 4 van deze verordening.

Artikel 2 Verslag

Een tegenprestatie heeft niet primair tot doel de re-integratie van een belanghebbende te bevorderen, maar moet worden gezien als een nuttige bijdrage aan de samenleving. Gezien de strekking van de tegenprestatie heeft het verslag een feitelijke grondslag. De Adviesraad Sociaal Domein wordt in de gelegenheid gesteld om te reageren op het verslag. De reactie van de Adviesraad wordt meegestuurd met het verslag.

Artikel 3 Inhoud van een tegenprestatie

Additionele onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden

De tegenprestatie dient onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te betreffen die additioneel van aard zijn. De maatschappelijk nuttige werkzaamheden in het kader van de tegenprestatie dienen zich te onderscheiden van werkzaamheden die door de reguliere arbeidsmarkt worden verricht. Het onderscheid tussen betaalde en onbetaalde werkzaamheden is afhankelijk van onder meer economische factoren en van keuzes die mede op basis daarvan door het bedrijfsleven en/of de overheid worden gemaakt, zie de memorie van toelichting TK 2013-2014, 33801, nr. 3, blz. 30.

Kaderstellende omschrijving tegenprestatie

In de verordening is door middel een kaderstellende omschrijving van de werkzaamheden door de Raad aan het college aangegeven hoe in algemene zin invulling gegeven dient te worden aan de tegenprestatie. Binnen die kaders kan het college in een beleidsplan vastleggen welke werkzaamheden in ieder geval als tegenprestatie kunnen worden ingezet. Dit heeft als voordeel dat het college niet beperkt is in het aanwijzen van werkzaamheden die als tegenprestatie kunnen worden ingezet. Hierdoor kan het college snel inspelen op nieuwe activiteiten die als tegenprestatie kunnen worden ingezet zonder dat wijziging van de verordening noodzakelijk is.

De kaderstellende omschrijving bevat de belangrijkste kenmerken van de tegenprestatie die volgen uit de memorie van toelichting TK 2010-2011, 32815, nr.3, blz. 14.

Artikel 4 Opdragen van tegenprestatie

Tegenprestatie opdragen aan personen met lange afstand tot arbeidsmarkt

De raad kiest er in deze verordening voor te bepalen dat het college een tegenprestatie in beginsel uitsluitend kan opdragen aan een belanghebbende die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Dit impliceert dat belanghebbenden die een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben geen tegenprestatie wordt opgedragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. De raad heeft hiervoor gekozen opdat personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt zich kunnen richten op de arbeidsplicht en de re-integratieplicht, zoals het naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen. Bij personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt kan redelijkerwijs worden verwacht dat hun inspanningen eerder zullen leiden tot uitstroom uit de uitkering. Daarom wordt in beginsel aan personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt geen tegenprestatie opgedragen. De tegenprestatie mag immers het accepteren van passende arbeid of van re-integratieinspanningen niet belemmeren aangezien werk boven uitkering als uitgangspunt geldt.

Belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt

Indien bijzondere omstandigheden dat rechtvaardigen kan aan een belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie worden opgedragen. Hierbij kan worden bijvoorbeeld worden gedacht aan de situatie waarin geen re-integratieactiviteiten worden verricht door belanghebbende en het verrichten van re-integratieactiviteiten op korte termijn redelijkerwijs ook niet kan worden verwacht. In een dergelijk geval bestaat er ruimte een tegenprestatie op te leggen.

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen, zoals zorgtaken, aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie. Dit op grond van artikel 9 lid 2 Participatiewet.

De verplichting tot tegenprestatie is niet van toepassing op een alleenstaande ouder die de volledige zorg heeft voor een tot zijn last komend kind tot vijf jaar en een ontheffing heeft van de arbeidsverplichting. Dit op grond van artikel 9 lid 7 Participatiewet.

Weigering tegenprestatie

Het college dient bij weigering van belanghebbende om de tegenprestatie te verrichten, op basis van het individuele geval de hoogte en de duur van de op te leggen maatregel te bepalen zie de memorie van toelichting TK 2013-2014, 33801, nr. 3, blz. 29.

Zelf zoeken tegenprestatie

Bij het opdragen van de verplichting tot tegenprestatie houdt het college rekening met de persoonlijke wensen en kwaliteiten van belanghebbende. Uit de memorie van toelichting, TK 2013-2014, 33801, nr. 7, blz. 47 blijkt dat de regering het belangrijk vindt dat een belanghebbende invloed heeft op de keuze van de activiteiten. De raad is van mening dat belanghebbende gedurende twaalf weken de tijd krijgt om zelf een activiteit te zoeken die

aansluit bij zijn persoonlijke wensen en kwaliteiten. Het dient een activiteit te betreffen die wordt aangeboden via één van de vrijwilligersorganisaties waarmee het college samenwerkt. Dit zijn De Schoor, Humanitas, de VMCA en het Leger des Heils. Indien belanghebbende geen activiteit aandraagt dan wel een activiteit aandraagt die niet voldoet aan de eisen zoals gesteld in de verordening en het beleidsplan, draagt het college een tegenprestatie op met in achtneming van de factoren zoals hieronder beschreven.

Factoren opdragen tegenprestatie

Het college houdt er bij het opdragen van de tegenprestatie rekening mee dat de werkzaamheden naar vermogen door een belanghebbende moeten kunnen worden verricht. De term "naar vermogen" heeft betrekking op de mogelijkheden waarover een belanghebbende beschikt om deze werkzaamheden te verrichten. Immers, niet alle onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan elke uitkeringsgerechtigde. Dit blijkt uit de memorie van toelichting TK 2013-2014, 33801, nr.3, blz. 30.

Het college bepaalt uiteindelijk of en zo ja welke tegenprestatie wordt opgedragen. Als het college een tegenprestatie vraagt van belanghebbende moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem wordt verwacht. Tegen het besluit tot het opdragen van een tegenprestatie kan bezwaar en beroep worden aangetekend. Zie de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant 25 februari 2013, BZ 5171.

Artikel 5 Duur en omvang van tegenprestatie

Op grond van artikel 4 Europees Verdrag van de Rechten van de Mens bestaat er een verbod op dwangarbeid en verplichte arbeid. Om te voorkomen dat een belanghebbende met succes een beroep doet op die bepaling is de duur van de tegenprestatie beperkt gehouden.

Individuele omstandigheden

Uitgangspunt is dat de maximale duur van de tegenprestatie twaalf weken is waarbij gemiddeld twee uur per week werkzaamheden worden verricht. Het college beoordeelt echter altijd op basis van individuele omstandigheden wat qua duur kan worden verlangd van een belanghebbende. De tegenprestatie dient te worden verricht binnen een periode van twaalf maanden na de datum van de beschikking. Na afloop van de twaalf maanden beoordeelt het college opnieuw of een tegenprestatie wordt opgedragen.

Artikel 6 Mantelzorg en vrijwilligerswerk

Er wordt geen tegenprestatie opgedragen indien een belanghebbende mantelzorg verricht. De regering heeft deze mogelijkheid uitdrukkelijk benoemd in de nota van wijziging met betrekking tot de Wet maatregelen WWB, TK 2013-2014, 33801, nr. 24, blz. 6.

Voor het begrip mantelzorg wordt aangesloten bij de definitie in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Indien een belanghebbende op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning een beschikking kan overleggen waaruit blijkt dat hij mantelzorg verricht draagt het college geen tegenprestatie op in het kader van de Participatiewet.

In de overgangperiode tot 1 januari 2016 kan een indicatie op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten ook een basis zijn op grond waarvan belanghebbende geacht wordt mantelzorg te verrichten.

Artikel 7 Vrijwilligerswerk

Het college houdt bij het opdragen van de plicht tot tegenprestatie rekening met het eventuele gegeven dat een belanghebbende al maatschappelijk actief is. Dit blijkt uit de memorie van toelichting TK 2013-2014, 33801, nr. 24, blz. 6. Dit gegeven kan er toe leiden dat vrijwilligerswerk dat al door een belanghebbende wordt verricht als tegenprestatie wordt aangemerkt door het college. Het vrijwilligerswerk dient dan wel te voldoen aan de eisen zoals gesteld in deze verordening en het beleidsplan.

Artikel 8 Geen werkzaamheden voorhanden

Er wordt geen tegenprestatie opgedragen indien geen maatschappelijk nuttige werkzaamheden binnen de gemeentegrenzen van Almere voorhanden zijn. De Participatiewet verplicht gemeenten niet om buiten de eigen gemeentegrens een tegenprestatie te laten verrichten. Dit blijkt uit de memorie van toelichting TK 2013-2014, 33801, nr. 7, blz. 51. Indien het college besluit geen tegenprestatie op te leggen omdat geen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn, wordt binnen uiterlijk 12 maanden een heronderzoek uitgevoerd om te beoordelen of op dat moment wel maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn. In door het college op te stellen richtlijnen zal nader worden uitgewerkt hoe daar in de praktijk mee dient te worden te gaan.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. Vanaf die datum is in artikel Sa lid 1, onderdeel b Participatiewet de verordeningsopdracht voor de gemeenteraad neergelegd om regels in de verordening vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Gemeente Almere 2015

De raad van de gemeente Almere;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op

artikel 8, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet;

overwegende dat

deze verplicht is bij verordening regels te stellen met betrekking tot het verrekenen van een bestuurlijke boete indien niet wordt voldaan aan de informatieverplichting in de Participatiewet,

besluit vast te stellen:

de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Gemeente Almere 2015

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijving

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. loaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
  - b. loaz: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
  - c. Wet SUWI: Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
  - d. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
  - e. beslagvrije voet: beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
  - f. bestuurlijke boete: bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 15a eerste lid Participatiewet;
  - g. recidiveboete: bestuurlijke boete als bedoeld in de artikelen 15a vijfde lid Participatiewet;
  - h. verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60 vierde lid Participatiewet;
  - i. bijstand: algemene bijstand als bedoeld in artikel 5 sub b Participatiewet;
  - j. inlichtingenverplichting: de inlichtingenverplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid Participatiewet of artikel 30c, tweede en derde lid Wet SUWI;
  - l. belanghebbende: hij die niet of niet behoorlijk voldoet aan de inlichtingenverplichting;
  - m. college: het college van burgemeester en wethouders
2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, Awb en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Hoofdstuk 2 Beslagvrije voet bij verrekening wegens recidive

Artikel 2 Verrekenen zonder inachtneming beslagvrije voet

1. Het college kan de recidiveboete met de bijstand verrekenen zonder de beslagvrije voet in acht te nemen.
2. Om te bepalen of de beslagvrije voet buiten werking gesteld dient te worden dient het volgende in acht te worden genomen:
  - a. de ernst van de gedraging;
  - b. de mate van verwijtbaarheid van de gedraging.
3. De mate waarin de gedraging aan de belanghebbende kan worden verweten wordt beoordeeld naar de omstandigheden waarin belanghebbende verkeerde op het moment dat hij de inlichtingenverplichting had moeten nakomen;
4. De ernst van de gedraging wordt afhankelijk gesteld van het netto bedrag dat ten onrechte is ontvangen. Hierbij geldt:

	Bedragen	Duur verrekening zonder beslagvrije voet
Tot	€ 5000,--	Niet
Van - tot	€ 5.000,--110.000,--	1 maand
Vanaf	€ 10.000,--	2-3 maanden

5. Bij de beoordeling van de mate waarin de gedraging aan belanghebbende kan worden verweten leiden de volgende criteria tot verminderde verwijtbaarheid:

- de belanghebbende verkeerde in onvoorziene en ongewenste omstandigheden} die niet tot het normale levenspatroon behoren en die hem weliswaar niet in de feitelijke onmogelijkheid brachten om aan de inlichtingenverplichting te voldoen, maar die emotioneel zo ontwrichtend waren dat hem niet volledig valt toe te rekenen dat de inlichtingen niet tijdig of volledig zijn verstrekt;
- de belanghebbende verkeerde in een zodanige geestelijke toestand dat hem niet volledig valt toe te rekenen dat de inlichtingen niet tijdig of volledig zijn verstrekt;
- overige omstandigheden van sociale, psychische of medische aard waardoor de overtreding de belanghebbende niet volledig is aan te rekenen.

6. De verminderde verwijtbaarheid leidt er toe dat de duur van de verrekening zonder beslagvrije voet met 50% wordt verminderd. Indien de verminderde verwijtbaarheid er toe leidt dat er een halve maand dient te worden verrekend wordt uitgegaan van 50% van het netto normbedrag inclusief vakantietoeslag per maand.

7. De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt vanaf het moment van de dagtekening van het besluit waarbij de bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 3 Verrekenen met bijstand met inachtneming beslagvrije voet

1. Indien aannemelijk is dat verrekening op de wijze *als* bedoeld in artikel 2 leidt tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin kan het college de recidiveboete verrekenen met inachtneming van de beslagvrije voet.

2. Het gestelde in het eerste lid is in ieder geval aannemelijk indien uit documenten blijkt dat de verhuurder of de bank een procedure tot ontruiming van de woning of de gedwongen verkoop van de woning gaat starten.

Artikel 4 Eerder opgelegde bestuurlijke boete

De artikelen 2 en 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de eerder opgelegde bestuurlijke boete indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 5 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

2. De Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Wwb 2013 wordt ingetrokken met ingang van de in Jid 1 genoemde datum.

Artikel 6 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Gemeente Almere 2015

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 11 december 2014

De raad voornoemd.

De griffier,

J. D. Pruim

De voorzitter,

A. Jorritsma - Lebink

Verordening Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Almere 2015

De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van Almere, ieder voor zover zijn bevoegdheden betreft,

gelet op

artikel 147, eerste lid Gemeentewet;

artikel 47 Participatiewet;

artikel 2.1.3 lid 3 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

BESLUITEN:

Vast te stellen de Verordening Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Almere 2015:

Artikel 1. Adviesraad Sociaal Domein

Er is een Adviesraad Sociaal Domein Almere.

Artikel 2. Taak

De Adviesraad heeft tot taak het college en de gemeenteraad gevraagd en ongevraagd van advies te dienen over voorstellen tot gemeentelijke regelgeving> beleid, plannen en de uitvoering daarvan op het terrein van het Sociaal Domein, te weten de huidige Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet maatschappelijke ondersteuning nieuw (2015), de Wet werk en bijstand, de Participatiewet, de Jeugdwet, de Woningwet en de Huisvestingswet.

Artikel 3. Samenstelling

1. De Adviesraad bestaat uit 11 leden én een in functie benoemde voorzitter.
2. De leden van de Adviesraad en de voorzitter worden benoemd, na een transparante sollicitatieprocedure, door het college op voordracht van het Breed Overleg +, zijnde een participatieorgaan dat bestaat uit vertegenwoordigers van doelgroepen, belangen- en cliëntenorganisaties in Almere actief op het terrein van het Sociaal Domein.
3. De leden van de Adviesraad dienen (ervarings-)deskundig te zijn op het terrein van het Sociaal Domein en ingezetene te zijn van de gemeente Almere. Leden van de Adviesraad mogen geen lid zijn van de gemeenteraad, het college of werkzaam zijn bij de gemeente Almere dan wel een instelling die actief is op het terrein van het Sociaal Domein.
4. De zittingsduur van de leden bedraagt 4 jaar. Een lid kan slechts één keer worden herbenoemd na sollicitatie op voordracht van het Breed Overleg +.
5. Het lidmaatschap van de Adviesraad eindigt:
  - a. op eigen verzoek
  - b. bij verhuizing buiten de gemeente Almere
  - c. bij overlijden
  - d. na het verstrijken van de zittingsduur van de periode van 4 jaar behoudens herbenoeming
  - e. bij toetreding tot de gemeenteraad of het college dan wel wanneer het lid werkzaam zal worden bij de gemeente Almere of bij een instelling die actief is op het terrein van het Sociaal Domein
  - f. na een ontslagbesluit van het college op voordracht van het Breed Overlegorgaan.

Artikel 4. Openbaarheid vergaderingen

De vergaderingen van de Adviesraad worden in het openbaar gehouden. De deuren worden gesloten wanneer tenminste vier van de aanwezige leden daarom verzoeken of de voorzitter het nodig oordeelt. De Adviesraad besluit vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.

Artikel 5. Samenwerking Adviesraad en gemeentebestuur

1. Het college draagt er zorg voor dat van de zijde van de gemeente aan de Adviesraad alle relevante informatie wordt verstrekt die nodig is om naar behoren te adviseren.

2. Het college draagt er zorg voor dat het advies en de daarvoor benodigde informatie op een zodanig tijdstip wordt verstrekt, dat de Adviesraad het advies kan uitbrengen.
3. Indien gewenst door de Adviesraad, vindt (aanvullende) informatieverstrekking plaats door de ambtelijke organisatie van de gemeente.
4. Elk verzoek om advies gaat vergezeld van een adviesaanvraag.
5. In geval de gemeenteraad het bevoegde orgaan tot besluitvorming is, stuurt het college het advies van de Adviesraad samen met het raadsvoorstel aan de gemeenteraad.
6. Voorafgaande aan het uitbrengen van advies kan op verzoek van de Adviesraad overleg plaatsvinden met de betrokken portefeuillehouder van het college.
7. In het geval het college afwijkt van het advies van de Adviesraad, wordt dit bij het voorstel aan de gemeenteraad vermeld, waarbij tevens is aangegeven waarom en op welke onderdelen van het advies wordt afgeweken.
8. De betrokken portefeuillehouder(s) voeren in het kader van de burger- en cliëntparticipatie minimaal twee keer per jaar overleg met de Adviesraad over zaken die betrekking hebben op het sociale domein. Zowel de Adviesraad als de betrofden portefeuillehouder(s) kunnen onderwerpen agenderen. Betrokken (beleids-)medewerkers van de gemeente Almere kunnen bij het overleg aanwezig zijn.

Artikel 6. Ondersteuning

Het college draagt er zorg voor dat de Adviesraad beschikt over middelen die noodzakelijk zijn om de taken als vastgelegd in deze verordening te kunnen uitvoeren. Deze middelen betreffen in elk geval:

- a. ondersteuning door ambtelijke medewerkers
- b. vergaderfaciliteiten zoals vergaderruimten, kopieer- en postmogelijkheden
- c. een vergoeding voor de leden van de Adviesraad per deelgenomen overleg welke vergoeding plaats vindt met inachtneming van het bepaalde in de Gemeentewet
- d. zo nodig voorzieningen in verband met de handicap van een lid van de Adviesraad in relatie tot de taak van de Adviesraad
- e. faciliteiten voor deskundigheidsbevordering en documentatie
- f. faciliteiten voor publiciteit en overleg met de achterban.

Artikel 7. Reglement Adviesraad Sociaal Domein Almere

De Adviesraad regelt binnen de kaders van deze Verordening zijn eigen werkwijze en de samenwerking met het Breed Overleg+ en kan daartoe een reglement vaststellen.

Artikel 8. Slotbepalingen

1. Deze verordening wordt aangehaald als: "Verordening Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Almere 2015".
2. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
3. De Verordening Adviesraad Sociaal Domein Almere wordt ingetrokken met ingang van de in het lid twee genoemde datum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op, ..., 1 december 2014

de voorzitter,

C

J.D. Prmm

de voorzitter,

A. Jorntsmalebbmk

( ) c,J, n "r1 ">Li(I(.

